

De fuut is met stip mijn lievelingswatervogel. Ik heb een nest gesignaleerd in het water bij de Burgemeester van Hofwegensingel. En dat is best bijzonder, want futen geven over het algemeen toch de voorkeur aan een omgeving zonder directe bebouwing, hoewel dit de laatste jaren aan het veranderen is. Er zijn zelfs in de Utrechtse grachten futen gesignaleerd. Maar dit futenpaartje in onze wijk heeft jongen. In de afgelopen tijd heb ik ze zien uitgroeien van kleine gestreepte bolletjes tot kleine waterzebra's, want ook jonge futen blijven nog een tijdje zwart-wit gestreept.

In het zomerkleed zien ze er prachtig uit, de futen (*Podiceps cristatus*) en je verwacht ze daarom niet gemakkelijk met andere watervogels. Rondom hun wit 'gezichtje' dragen ze een roodbruine, zwarte kraag die rechtop gaat staan, als ze hun partner het hof maken. Tussen oog en snavel hebben ze een zwarte streep. Ze lijken soms wat diep in het water te liggen, maar dat kan ook komen, omdat ze dan jongen hebben die veilig – en warm – meegedragen worden op moeders rug. Mannetjes en vrouwtjes zien er hetzelfde uit. En dan die prachtige zwarte kuif! En dat felrode oog eronder. De fuut is werkelijk een schoonheid onder de watervogels.

Het futenbroedseizoen is lang, van maart tot oktober, maar de meeste futen gaan zo tegen mei, juni eens denken aan het stichten van een gezin. Meestal houden ze het bij één broedsel per seizoen, maar het kunnen er ook af en toe twee zijn, als ze tenminste vroeg genoeg beginnen. De twee tot zes bleke blauw-groene eieren moeten minimaal drie weken bebroed worden en in die tijd verkleuren de eieren naar geel of bruin.

Vaak maken futen twee nesten. Het eerste nest, een drijvend platform in open water, is een speelnest, een liefdesnestje zouden we kunnen zeggen. Maar moeten er eieren gelegd worden, dan gaan de aanstaande ouders naar de waterkant tussen het riet, want dat is veel veiliger.

Aan een nest besteden ze niet zo heel veel aandacht. Dat hoeft ook niet, want als de kleine fuutjes er zijn, worden die op de rug warm gehouden en niet in het nest. En als de kleintjes er eenmaal zijn, moet er gewerkt worden door pa en ma. De jongen worden tien tot elf weken lang door hun ouders gevoerd voordat ze op eigen benen kunnen staan.

Futen zijn vissers. Ze vissen zelfs op behoorlijke diepte, meestal tussen de twee en vier meter onder water. Dat verklaart ook hun lage ligging in het water. Er zit minder lucht tussen de veren dan bij meerkoeten bijvoorbeeld. Erg kieskeurig zijn ze niet, ze eten allerlei vissen, maar ook waterplanten en soms glipt er een ongewerveld diertje tussendoor, maar dat moet kunnen, vindt de fuut. Het is wel prettig voor futen als er niet al te veel planten in het water groeien en dat is ook wel logisch, daar kan je in vast komen te zitten en je kunt je prooi minder snel te pakken nemen. Futen kunnen lang onder water blijven en wel tien meter verderop weer opduiken. En, grappig detail, ze kunnen ook duiken met het kroost op de rug.

Zeldzaam is de fuut allerminst. Eind vorige eeuw werd de soort nog bejaagd, maar sinds daar een einde aan gekomen is, gaat het de soort voor de wind. Bovendien is de fuut nu een beschermde inheemse diersoort. Er waren in 2016 ruim 16.000 broedparen in ons land. Het futenleven is afwisselend. De futenbalts, spectaculair om te zien, vindt plaats vanaf maart, dan krijgen we de nestelperiode en in het najaar wordt er geruid. De mooie zomertooi wordt ingeruild voor

de wat saaie vaalbruine, witte dracht. De mooie zwarte kopveren blijven gelukkig behouden. Futen verhuizen ook na de zomer. Het werk zit erop, de jongen zijn groot en de vogels trekken met duizenden naar grote open wateren, zoals de randmeren, het Deltagebied, het IJsselmeer en de Waddenzee om daar de winter door te brengen.